

Opinia Komitetu Regionów – Zielona infrastruktura – zwiększanie kapitału naturalnego Europy

(2013/C 356/08)

KOMITET REGIONÓW

- Podkreśla zasadniczą rolę władz lokalnych i regionalnych w opracowywaniu i wprowadzaniu tej inicjatywy. Zachęca wszystkie władze lokalne i regionalne do wykorzystania wszelkich kierunków polityki sektorowej, zwłaszcza za pomocą swych kompetencji w zakresie zagospodarowania przestrzennego i planowania przestrzennego miast, by zaplanować i zorganizować zieloną infrastrukturę. Podkreśla, że kluczem do pomyślnego wprowadzenia zielonej infrastruktury jest skuteczne wielopoziomowe sprawowanie rządów oraz udział wszystkich podmiotów i zainteresowanych stron.
- Zwraca się do Komisji, by jak najszybciej sporządziła konkretne poradniki w celu włączenia zielonej infrastruktury do różnych obszarów polityki UE, i apeluje o uzupełniającą dokumentację techniczną zielonej infrastruktury w miastach. Zielona infrastruktura powinna zostać włączona do europejskich ram odniesienia dla zrównoważonych miast oraz do przyszłej sieci na rzecz rozwoju obszarów miejskich.
- Podkreśla pilną potrzebę opracowania sposobów uwzględnienia zielonej infrastruktury i jej pierwszoplanowego znaczenia w przygotowywanych obecnie umowach o partnerstwie i operacyjnych programach finansowania dotyczących funduszu spójności i funduszy strukturalnych na lata 2014–2020.
- Apeluje do Komisji, by uwzględniła w ustawodawstwie UE wymogi mające na celu zapewnienie zerowej utraty różnorodności biologicznej netto i usług ekosystemowych. Postuluje, by Komisja kontynuowała i poszerzyła zasadę współzależności w zakresie ochrony środowiska, a także by kontynuowała i rozszerzyła działania na rzecz ograniczania negatywnych skutków, jakie finansowanie przez UE może mieć dla różnorodności biologicznej. Proponuje ponadto pobranie określonej wielkości procentowej ze wszystkich europejskich dotacji na budowę szarej infrastruktury, by przeznaczyć je na uzupełniający fundusz na rzecz różnorodności biologicznej.
- Przyjmuje z zadowoleniem zapewnienie, iż Komisja wraz z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym podejmie wysiłki na rzecz ustanowienia do 2014 r. specjalnego instrumentu finansowania dla podmiotów, które chcą rozwijać projekty z zakresu zielonej infrastruktury. Pragnie, by władze lokalne i regionalne zostały włączone do jego opracowania.
- Przyjmuje z zadowoleniem projekt TEN-G i apeluje, by miał on takie samo znaczenie wspólnotowe jak sieci transportowe i energetyczne czy też technologie informacyjno-komunikacyjne. Zwraca się do Komisji o zbadanie możliwości sporządzenia prawodawstwa europejskiego w tej dziedzinie.

Sprawozdawca	Annabelle JAEGER (FR/PSE), członkini Rady Regionalnej Prowansja-Alpy-Lazurowe Wybrzeże
Dokument źródłowy	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Zielona infrastruktura – zwiększanie kapitału naturalnego Europy” COM(2013) 249 final

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Przyjmuje z entuzjazmem komunikat Komisji „Zielona infrastruktura – zwiększanie kapitału naturalnego Europy”, który stanowi zapowiedź strategii UE w tej dziedzinie. Uważa, że przedstawione propozycje mają zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia do 2020 r. celów europejskich w dziedzinie efektywnego gospodarowania zasobami, spójności społecznej i regionalnej, trwałego i inteligentnego wzrostu gospodarczego, atrakcyjności, poprawy różnorodności biologicznej i jakości krajobrazu, ochrony przed zagrożeniami naturalnymi, stworzenia zrównoważonego modelu miejskiego, utrzymania i tworzenia lokalnych miejsc pracy w małych i średnich przedsiębiorstwach, poprawy stanu zdrowia publicznego oraz walki z nierównością. Uważa także, że będą one służyć osiągnięciu celów unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r. zgodnie z dyrektywami ptasią i siedliskową, a także służyć wspieraniu tych dyrektyw oraz ustanowieniu połączeń między obszarami „Natura 2000”⁽¹⁾.

2. Oczekuje, że przyszłe wprowadzanie zielonej infrastruktury w UE przyczyni się w szczególności do osiągnięcia drugiego celu unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r., jakim jest odbudowa do 2020 r. co najmniej 15 % zdegradowanych ekosystemów, a także do powstrzymania utraty różnorodności biologicznej i degradacji ekosystemów oraz do ich odbudowy na całym terytorium europejskim, a nie tylko na obszarach „Natura 2000”.

3. Uważa ponadto, że poszczególne strategie i programy wdrażane dotychczas na szczeblu międzynarodowym, europejskim i krajowym nie przyniosły jeszcze wyników na miarę wyzwania, jakim jest ochrona różnorodności biologicznej, i że istnieje konsensus w sprawie potrzeby zrewidowania naszych społecznych modeli produkcji i konsumpcji, aby sprostać wyzwaniom związanym z utratą różnorodności biologicznej, której są one głównym powodem w związku z niszczeniem i fragmentacją siedlisk oraz licznymi zanieczyszczeniami. Bez tego nie uda się zrealizować odnowionych zobowiązań podjętych w Konwencji o różnorodności biologicznej i w unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r.

4. Podkreśla zatem zasadniczą rolę Komisji, jeżeli chodzi o nadanie impulsu strategii przekrojowej opartej na zielonej infrastrukturze. Jest to wyjątkowa okazja, by włączyć wszystkie

podmioty europejskie – państwa, samorządy lokalne i regionalne, przedsiębiorstwa, naukowców, stowarzyszenia i obywateli – do działań na rzecz pogodzenia gospodarki, społeczeństwa i biosfery.

5. Z zainteresowaniem przyjmuje zaproponowaną definicję, która obejmuje zarówno łączność między gatunkami i siedliskami, jak i jakość zielonej infrastruktury, w tym tej w miastach, niezależnie od jej wielkości, nadzwyczajną różnorodność biologiczną gatunków chronionych i tę bardziej zwyczajną różnorodność, rozwiązania naturalne, a także rozwiązania oparte na naturze, lecz wprowadzane przez człowieka. Ma jednak nadzieję, że zostanie ona uściślona w poradnikach, które się ukażą, i będzie uwzględniać kwestię przenikalności i tworzenia sprzyjających warunków dla organizmów żywych. W tym kontekście należy zwrócić szczególną uwagę na wykorzystanie i tworzenie powiązań ekologicznych i funkcjonalnych, niezależnie od wielkości elementów.

6. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że uznano właściwą wartość wielu korzyści gospodarczych, środowiskowych, społecznych i w zakresie ochrony przed zagrożeniami, wynikających z ekosystemów sprawnie funkcjonujących z ekologicznego punktu widzenia, i nalega, by ten przydatny aspekt produkcji towarów i świadczenia usług użytecznych dla ludzi wspierał zawsze wymiar etyczny ochrony przyrody i różnorodności biologicznej.

7. Przypomina, że z jednej strony pojęcie zielonej infrastruktury z definicji wykracza poza granice administracyjne i terytorialne, a z drugiej strony jej rozwój, konserwacja czy też narazenie jej na niebezpieczeństwo są zależne przede wszystkim od polityki zagospodarowania przestrzennego i ochrony zasobów naturalnych państw członkowskich oraz władz lokalnych i regionalnych.

8. Przyjmuje i popiera to całościowe podejście, które polega na trwałym powiązaniu zielonej infrastruktury z łagodzeniem skutków zmiany klimatu i adaptacją do niej. Podkreśla zasadniczą rolę władz lokalnych i regionalnych w opracowywaniu i wprowadzaniu tej strategii.

9. Utrzymuje, że w perspektywie średnio- i długoterminowej ochrona, rozwój i utrzymanie zielonej infrastruktury jest znacznie mniej kosztowne od szarej infrastruktury ze względu na całkowity koszt tej ostatniej, w tym koszty zewnętrzne, które obecnie pokrywa społeczeństwo. Rozwiązania zainspirowane przyrodą czy też na niej oparte w synergii z różnorodnością biologiczną (inżynieria ekologiczna) są mniej energochłonne i łatwiejsze w konserwacji i utrzymaniu od rozwiązań konwencjonalnych i są tym samym bardziej skuteczne i trwałe.

⁽¹⁾ CđR 22/2009 fin, CđR 112/2010 fin.

10. Przypomina, że zapobieganie degradacji ekosystemu i przywrócenie funkcji zdegradowanych ekosystemów powinny mieć pierwszoplanowe znaczenie, gdyż środki radzenia sobie z konsekwencjami zaburzeń równowagi ekologicznej wynikających z działalności człowieka są zawsze bardziej kosztowne i długotrwałe, a także przynoszą niepewne wyniki.

11. Uważa, że o ile ocena ekonomiczna usług ekosystemowych może się okazać przydatna w ramach niektórych analiz kosztów i korzyści, by wyważyć sprzeczne ze sobą cele, to jest ona związana z trudnościami metodologicznymi – a w wielu kontekstach może być wręcz nieodpowiednia – i ma oczywiste konsekwencje etyczne. Należy również podkreślić, że istnieje inny sposób oszacowania kosztów utraty różnorodności biologicznej: obliczenie kosztów utrzymania możliwości ekologicznych w celu przywrócenia do dawnego stanu na podstawie kosztów inwestycji koniecznych do utrzymania lub poprawy stanu różnorodności biologicznej w celu zagwarantowania stabilności usług ekosystemowych. Komitet Regionów pragnie, by dano pierwszeństwo tej właśnie metodzie.

12. Zachęca wszystkie władze lokalne i regionalne do wykrzestania wszelkich kierunków polityki sektorowej, zwłaszcza za pomocą swych kompetencji w zakresie zagospodarowania przestrzennego i planowania przestrzennego miast, by zaplanować i zorganizować zieloną infrastrukturę.

13. Apeluje do UE i państw członkowskich, by wsparły te władze za pomocą zasobów ludzkich, technicznych i finansowych, które byłyby odpowiednie do wyzwań⁽²⁾.

Rolnictwo, lasy, grunty i gleby

14. Uważa, że przeciwdziałanie utracie funkcji gleby, intensyfikacji użytkowania gruntów i degradacji gleby powinno być absolutnym priorytetem w dziedzinie zagospodarowania przestrzennego i planowania przestrzennego miast. W związku z niekontrolowanym rozrastaniem się miast należy dążyć do osiągnięcia „zero utraty netto” środowiska naturalnego, lasów i gruntów rolnych. Niektóre władze lokalne i regionalne zaczęły już na różne sposoby uwzględniać w swej dokumentacji urbanistycznej i planowaniu przestrzennym pojęcia zielonej infrastruktury i „zero utraty netto”.

15. Przypomina ponadto swe poparcie dla wznowienia przez państwa członkowskie dyskusji w sprawie przyjęcia wspólnych europejskich ram prawnych dotyczących ochrony i przywrócenia funkcji gleb, które to ramy są niezbędne do zmierzania się z tym istotnym wyzwaniem⁽³⁾.

16. Przypomina wkład leśnictwa w zieloną infrastrukturę, który może mieć charakter czynny – dzięki przywróceniu ciągłości lasów czy też przyjęciu ekologicznych praktyk zarządzania – bądź bierny, dzięki zachowaniu skrajności lasu. Zwłaszcza w regionach, gdzie własność lasów jest bardzo rozproszona i prywatna, budowa zielonej infrastruktury wymaga utworzenia

i dobrego funkcjonowania stowarzyszeń właścicieli i wyposażenia władz lokalnych i regionalnych w narzędzia mobilizacji podmiotów prywatnych związane z gruntami, szkoleniem, wsparciem technicznym oraz łączeniem zasobów, a nawet ze wsparciem finansowym.

17. Przyjmuje do wiadomości decyzje podjęte przez UE w ramach wspólnej polityki rolnej na lata 2014–2020 i zastanawia się nad skuteczną budową zielonej infrastruktury w tych dziedzinach do 2020 r. Komitet Regionów potwierdza zatem znaczenie działań właściwych władz, które powinny uczynić z zielonej infrastruktury jeden z głównych elementów wykorzystywania swych środków działania w zakresie zachowania i przywracania różnorodności biologicznej poprzez ekologizację płatności bezpośrednich w strefach o znaczeniu ekologicznym, a także poprzez wykorzystywanie EFRROW, w tym spójne umiejscowienie działań rolno-środowiskowych i spójne przeznaczenie środków na nie. Powinny one równolegle przeznaczyć środki na odbudowę różnorodności biologicznej na obszarach rolnych, między innymi poprzez wspieranie rolnictwa ekologicznego i agroleśnictwa.

18. Uważa, że w celu promowania zrównoważonego rolnictwa i leśnictwa w ramach zielonej infrastruktury niezbędny z punktu widzenia solidarności obszarów wiejskich i miejskich jest rozwój materiałów budowlanych z ekologicznych źródeł, gdyż wykorzystanie tradycyjnych materiałów do wznoszenia budynków w mieście i do budowy szarej infrastruktury wywiera silną presję na środowisko wiejskie, a nawet morskie. Istotne jest pobudzanie do wykorzystywania drewna i innych materiałów wytworzonych z ubocznych produktów rolnych lub produktów uzupełniających w stosunku do upraw zwyczajowych (słoma, konopie, len, wełna itp.) z korzyścią dla lokalnych zainteresowanych podmiotów. Dlatego KR uważa, że trzeba wesprzeć dynamikę lokalną, zwłaszcza pomagając w ustrukturyzowaniu sektorów, inwestycjach w infrastrukturę przetwórstwa przemysłowego, a także w organizacji rynku dzięki wzorcowym zamówieniom publicznym lub zachętom dla społeczności, które je wybierają. Trzeba także rozwijać programy badawcze dotyczące właściwości technicznych tych materiałów oraz dobrych warunków produkcji z punktu widzenia ochrony ekosystemów. Ponadto użytkownicy muszą być informowani o pochodzeniu materiałów i warunkach ich pozyskiwania poprzez zamieszczenie odpowiedniej etykiety.

Wspólne zarządzanie

19. Podkreśla, że kluczem do pomyślnego wprowadzenia zielonej infrastruktury jest współpraca między wszystkimi szczeblami zarządzania, skuteczne wdrożenie zasad dotyczących wielopoziomowego sprawowania rządów, a także udział wszystkich podmiotów, zainteresowanych stron, a nawet ogółu społeczeństwa szczebla lokalnego w jej opracowywaniu i tworzeniu.

20. Opowiada się za podejściem partycypacyjnym, które doprowadzi do podjęcia niezbędnych i uzupełniających inicjatyw oddolnych przez podmioty biorące bezpośredni udział w zagospodarowaniu przestrzennym i wykorzystaniu przestrzeni, a przede wszystkim przez społeczności lokalne⁽⁴⁾.

⁽²⁾ CdR 22/2009 fin, CdR 112/2010 fin.

⁽³⁾ CdR 112/2010 fin.

⁽⁴⁾ CdR 112/2010 fin.

Nowe obywatelstwo

21. Odnotowuje wielkie zapotrzebowanie społeczne na różne formy kontaktu z przyrodą (miejsca odpoczynku i rozrywek, miejsca przeznaczone na prace ogrodnicze i rolnicze, elementy krajobrazu, elementy upiększające, obszary dzikiej przyrody itd.) w miastach, które wynika zarówno z rozwoju potrzeb w tym zakresie, jak i z poczucia związanego z tym dobrostanu, lecz jest ono również związane z kwestiami zdrowia publicznego oraz zwalczania nierówności ekonomicznych i społecznych. Zaspokojenie tych potrzeb dotyczy rzecz jasna najmłodszych, a także osób najstarszych i defaworyzowanych.

22. Obserwuje z zainteresowaniem inicjatywy obywatelskie związane z zieloną infrastrukturą, a także zachęca do ich podejmowania, zwłaszcza na obszarach miejskich i podmiejskich (sporządzanie wykazu różnorodności biologicznej oparte na partycypacji, udział w wyznaczaniu nowych obszarów miejskich związanych z różnorodnością biologiczną, rekultywacja terenów ugorowanych lub miejsc zaniedbanych, wspólne ogrody itp.). Powiązanie wszystkich tych obszarów dzięki trasom dostosowanym do transportu niemotoryzowanego ma fundamentalne znaczenie dla poprawy jakości życia w miastach.

Potencjał innowacji i tworzenia nowych zawodów

23. Odnotowuje, że zielona infrastruktura zachęca do badań i innowacji, które stwarzają również wiele szans rozwoju dla podmiotów odpowiedzialnych za zagospodarowanie przestrzenne, na przykład w zakresie zazielenionych ścian i dachów czy też ekologicznego odtwarzania. Zwraca jednak uwagę na fakt, że realne korzyści z zielonej infrastruktury, na przykład w dziedzinie przystosowania się do zmiany klimatu, są zależne od jakości jej realizacji. Należy zachęcać jedynie do funkcjonalnych rozwiązań dostosowanych do klimatu i różnorodności biologicznej.

24. Popiera propozycję Komisji, by zmniejszyć ryzyko związane z procesem innowacji dzięki zastosowaniu instrumentów finansowych (takich jak praktyka podziału ryzyka), i zamiar wsparcia projektów finansowanych z funduszy publicznych i prywatnych.

25. Obserwuje z zainteresowaniem pojawienie się nowych zawodów związanych z zieloną infrastrukturą: inżynierię ekologiczną w dziedzinie odtwarzania, konserwacji i odzyskiwania zdegradowanych ekosystemów, i podkreśla znaczenie uwzględnienia zawodów pośrednich lub z nimi związanych (produkcja roślin, sektory rolnictwa itp.). Władze lokalne i regionalne, odpowiadające za rozwój gospodarczy, powinny wspierać tę tendencję, dzięki której powstają nowe miejsca pracy.

26. Uważa, że zielona infrastruktura opiera się na ekosystemach i powiązanych z nimi uprawach, które są bardzo zróżnicowane z uwagi na warunki biogeograficzne i historię. Dlatego też jest ona czynnikiem rozwoju lokalnych sektorów gospodarczych i miejsc pracy, które nie podlegają delokalizacji. W tym kontekście KR przypomina, że prawodawstwo Unii Europejskiej w zakresie zamówień publicznych podlega obecnie przeglądowi i że Komisja Rynku Wewnętrznego Parlamentu Europejskiego

w dniu 11 stycznia 2013 r. jasno stwierdziła, iż najkorzystniejsza ekonomicznie oferta powinna być kryterium, którym kierują się instytucje zamawiające przy udzielaniu zamówień publicznych. KR popiera stanowisko PE, że kryterium to – poza ceną i kosztami – może obejmować zwłaszcza względy jakościowe, ekologiczne i społeczne, szczególnie aspekty społeczne, środowiskowe i innowacyjne, w tym – w stosownych przypadkach – efektywność kosztową zamówienia udzielanego lokalnie.

Motor działania

27. Zwraca się do Komisji, by jak najszybciej sporządziła praktyczne, dokładne i konkretne poradniki w celu włączenia zielonej infrastruktury do różnych obszarów polityki UE. Proponuje, by władze lokalne i regionalne uczestniczące już w promowaniu zielonej infrastruktury zostały włączone do ich opracowywania w celu sporządzenia wraz z Komisją ich lokalnych wersji, które byłyby bardziej szczegółowe pod względem biotopów oraz lokalnej wiedzy i know-how. Przyjmuje do wiadomości, że pierwsze porady są już dostępne w postaci publikacji pt. „Informacje na temat korzyści z inwestycji w środowisko naturalne i infrastrukturę ekologiczną w ramach polityki spójności”⁽⁵⁾.

28. Apeluje o uzupełniającą dokumentację techniczną zielonej infrastruktury w miastach, która pomogłaby również w wykorzystaniu projektów w ramach nowych środków związanych z funduszami strukturalnymi. Środki te przewidują zainwestowanie 5 % z funduszy w zrównoważony rozwój miast.

29. Ma nadzieję, że zielona infrastruktura zostanie włączona do europejskich ram odniesienia dla zrównoważonych miast⁽⁶⁾ oraz do przyszłej sieci na rzecz rozwoju obszarów miejskich przewidzianej w polityce spójności na lata 2014–2020.

30. Wnosi, by w przyszłym przeglądzie dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko uwzględniono odwołanie do zielonej infrastruktury jako dodatkowego kryterium pozwalającego określić ich prawdopodobne skutki.

31. Podkreśla, że w przypadku, gdy po dokonaniu uprzedniej analizy wszystkich alternatywnych możliwości opartych na infrastrukturze zielonej, szara infrastruktura zostanie uznana za niezbędną, należy ją zaplanować w taki sposób, by w jak największym stopniu zapobiec jej wpływowi na środowisko, a następnie ograniczyć jej wpływ rezydualny i wreszcie wprowadzić środki uzupełniające zatwierdzone pod względem równowagi ekologicznej i gruntowej⁽⁷⁾. Komitet Regionów apeluje do Komisji, by wszystkie te wymogi uwzględniła w prawodawstwie UE, biorąc przy tym pod uwagę prace Komisji Europejskiej w odniesieniu do działania 7b unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r. dotyczącego zapewnienia zerowej utraty różnorodności biologicznej netto i usług ekosystemowych.

⁽⁵⁾ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/guide_multi_benefit_nature.pdf

⁽⁶⁾ Reference Framework for Sustainable European Cities (RFSC) – wspólna inicjatywa państw członkowskich UE, Komisji Europejskiej i europejskich organizacji samorządów lokalnych. Zob. <http://www.rfsc-community.eu/>.

⁽⁷⁾ By osiągnąć cel „zero utraty netto różnorodności biologicznej”.

Monitorowanie i ocena

32. Z zadowoleniem przyjmuje propozycję przeprowadzenia do końca 2017 r. przeglądu postępów poczynionych w dziedzinie zielonej infrastruktury i stwierdza, że władze lokalne i regionalne są gotowe do udziału w nim z wykorzystaniem swych lokalnych centrów monitorowania ds. różnorodności biologicznej, działalności gospodarczej, zdrowia, nierówności społecznych itp., by zapewnić uwzględnienie istotnych informacji na szczeblu UE.

33. Zastanawia się nad stopniem skuteczności zielonej infrastruktury i podkreśla, że należy wspierać opracowanie narzędzia szybkiej oceny stanu funkcjonalnego ekosystemów, które byłoby łatwe do zastosowania i zrozumienia przez zainteresowane strony, tak by ocenić jej skuteczność i porównać ją do szarej infrastruktury.

34. Uważa, że należy umożliwić dokonanie kompleksowej oceny związku szarej infrastruktury z przyrodą i popiera prace Komisji w zakresie odwzorowań i oceny usług ekosystemowych oraz ich korzyści w Europie (MAES). Podkreśla ponadto konieczność wsparcia opracowywania metod i narzędzi pomiarowych i obliczeniowych, umożliwiających sporządzenie przejrzystej charakterystyki działalności gospodarczej i produktów w kontekście wszystkich ich powiązań z przyrodą i usługami ekosystemowymi, w oparciu o analizę cyklu życia.

Komunikacja, podnoszenie świadomości i nauczanie

35. Zaleca ambitną kampanię informacyjną UE we współpracy z innymi szczeblami sprawowania rządów, którą mogłyby wykorzystać zwłaszcza władze lokalne i regionalne⁽⁸⁾ oraz inne podmioty lokalne (stowarzyszenia, przedsiębiorstwa itd.). Mogłaby się ona opierać na trojakich korzyściach płynących z zielonej infrastruktury: środowiskowych, gospodarczych i społecznych, a także na dobrych praktykach stosowanych obecnie w państwach członkowskich.

36. Stwierdza, że konieczne jest promowanie dobrych praktyk. Komisja we współpracy z innymi podmiotami instytucjonalnymi, stowarzyszeniami oraz władzami lokalnymi i regionalnymi gromadzącymi już te informacje powinna nadal wskazywać, rozpowszechniać i promować pozytywne doświadczenia za pośrednictwem platformy wymiany, a także regularnych spotkań i sesji szkoleniowych, które władze lokalne i regionalne są gotowe organizować z jej wsparciem, gdyż odgrywają kluczową rolę w szerzeniu świadomości na temat zielonej infrastruktury.

37. Zachęca Komisję Europejską do uwzględnienia aspektów zielonej infrastruktury w istniejących lub przyszłych europejskich programach etykietowania ekologicznego, jeżeli chodzi o przestrzeń (wiejskie, podmiejskie lub miejskie parki przyrodnicze) lub produkty (materiały, budowę itp.).

Finansowanie

38. Chociaż uznaje przydatność finansowania krzyżowego dla realizacji polityki sektorowej w dziedzinie różnorodności

biologicznej, to jednak podkreśla trudności związane z wykorzystaniem tych środków finansowych, wynikające z różnych przyczyn: od odmiennych nazw narzędzi finansowych po złożoną infrastrukturę finansową. Dlatego też postuluje sporządzenie szczegółowych instrukcji użytkownika.

39. Podkreśla pilną potrzebę opracowania sposobów uwzględnienia zielonej infrastruktury i jej pierwszoplanowego znaczenia w przygotowywanych obecnie umowach o partnerstwie i operacyjnych programach finansowania dotyczących funduszu spójności i funduszy strukturalnych na lata 2014–2020, tak by właściwe władze wzięły na siebie w pełni odpowiedzialność za finansowanie w tej dziedzinie. Zachęca właściwe organy regionalne lub lokalne do wykorzystania możliwości finansowania rozwiązań w zakresie zielonej infrastruktury dostosowanych do konkretnych obszarów, które zostały zaproponowane w programach operacyjnych. Nakłania także do inwestowania w niezbędne budowanie potencjału międzysektorowego, we współfinansowanie i w tworzenie sieci kontaktów, by zapewnić skuteczne wdrożenie tych rozwiązań.

40. Zgadza się, że jest potrzebne zapewnienie narzędzia finansowego przeznaczonego na projekty zielonej infrastruktury, i z wyraźnym zadowoleniem przyjmuje w związku z tym zapewnienie w komunikacie Komisji, iż do 2014 r. podejmie ona wraz z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym wysiłki na rzecz ustanowienia specjalnego instrumentu finansowania dla podmiotów, które chcą rozwijać projekty z zakresu zielonej infrastruktury. Komitet pragnie, by władze lokalne i regionalne zostały włączone do jego opracowania.

41. Proponuje pobranie określonej wielkości procentowej ze wszystkich europejskich dotacji na budowę szarej infrastruktury, by przeznaczyć je na uzupełniający fundusz na rzecz różnorodności biologicznej. Zostały on wykorzystany w ramach dokapitalizowania budowy zielonej infrastruktury w tych państwach członkowskich, których dotyczy wspomniana szara infrastruktura.

42. Apeluje do Komisji, państw członkowskich i władz lokalnych o skuteczne wstrzymanie na wszystkich szczeblach finansowania dotacji i narzędzi fiskalnych szkodliwych dla różnorodności biologicznej.

43. Postuluje, by Komisja kontynuowała i poszerzyła zasadę współzależności w zakresie ochrony środowiska⁽⁹⁾, a także by kontynuowała i rozszerzyła działania na rzecz ograniczania negatywnych skutków, jakie finansowanie przez UE może mieć dla różnorodności biologicznej⁽¹⁰⁾, tak by wpływ na zieloną infrastrukturę i różnorodność biologiczną był oceniany w odniesieniu do wszystkich projektów otrzymujących wsparcie z UE i by wielkość tego wsparcia została odpowiednio dostosowana.

⁽⁹⁾ CdR 22/2009 fin, CdR 218/2009 fin.

⁽¹⁰⁾ Instytut Europejskiej Polityki Ochrony Środowiska (IEEP), grudzień 2012 r.: *Background Study towards biodiversity proofing of the EU budget* [Badanie nt. ograniczania negatywnych skutków, jakie finansowanie UE może mieć dla różnorodności biologicznej].

⁽⁸⁾ CdR 112/2010 fin.

44. Wnosi, by w śródkresowej ocenie funduszy strukturalnych na lata 2014–2020 oraz instrumentu „Łącząc Europę” Komisja określiła i wyeksponowała dalsze działania związane z zieloną infrastrukturą.

Inicjatywa TEN-G

45. Entuzjastycznie odnosi się do projektu TEN-G i apeluje, by we wszystkich uprzednich badaniach uwzględniono wymiar lokalny i regionalny zielonej infrastruktury w skali europejskiej w celu zagwarantowania spójności, skuteczności rezultatów – jeśli chodzi o przywrócenie funkcjonowania ekosystemów, czyli ochronę różnorodności biologicznej i jej zdolność do opierania się zmianie klimatu – oraz większej akceptacji przez obywateli i zainteresowane strony.

46. Pragnie, by uznano, że TEN-G ma znaczenie wspólnotowe, podobnie jak sieci transportowe i energetyczne czy też technologie informacyjno-komunikacyjne, i zwraca się do Komisji o zbadanie możliwości sporządzenia prawodawstwa europejskiego w tej dziedzinie.

Wyzwania transgraniczne i ogólnoeuropejskie

47. Zachęca władze lokalne i regionalne, by współpracowały ze sobą nad wspólną łącznością ekologiczną w celu zapewnienia spójności zielonej infrastruktury, i wnosi, by Komisja Europejska włączyła tę współpracę transgraniczną do całościowego programu na szczeblu UE.

48. Apeluje, by inicjatywa budowy zielonej infrastruktury europejskiej została rozszerzona poza granice UE dzięki większemu wykorzystaniu Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa w dziedzinie inwestycji w zieloną infrastrukturę na obszarach miejskich i wiejskich. Istniejące inicjatywy, takie jak sieć Emerald, program „Man and Biosphere” i sieć Pan-European Ecological Network mogłyby się do tego przyczynić.

Pomocniczość

49. Uważa, że propozycje Komisji Europejskiej dotyczące uwzględnienia zielonej infrastruktury w innych obszarach polityki europejskiej oraz proponowane przez nią wsparcie dla innych szczebli sprawowania rządów na rozwinięcie ich własnej polityki w tym zakresie są zgodne z zasadami pomocniczości i proporcjonalności.

Bruksela, 8 października 2013 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO